

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำวุ้นแฟนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

The development of training course curriculum in fancy jelly of junior high school students

ชนาธิป นันทชัย¹, ดร.วิชาญ เลิศลพ²

¹ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

² อาจารย์ที่ปรึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมและหาผลสัมฤทธิ์ของการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการทำวุ้นแฟนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการทำวุ้นแฟนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านดอนต้น อำเภอกำแพงแสน จังหวัด ภาควิชาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 27 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ หลักสูตรและคู่มือการฝึกอบรมการทำวุ้นแฟนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการใช้หลักสูตรและแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อคู่มือฝึกอบรมการทำวุ้นแฟนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่าหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพการทำวุ้นแฟนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความเหมาะสมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ผลสัมฤทธิ์ของการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการทำวุ้นแฟนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คะแนนรวมของการประเมินปฏิบัติงานระหว่างการฝึกอบรมการทำวุ้นแฟนซีของนักเรียน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 86.67 คะแนน คะแนนรวมของการประเมินผลงานหลังการฝึกอบรมการทำวุ้นแฟนซีของนักเรียน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 83.89 คะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อคู่มือการฝึกอบรมการทำวุ้นแฟนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรมการทำวุ้นแฟนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น / วุ้นแฟนซี / ผลสัมฤทธิ์ของการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

Abstract

This research aims to find out: 1) development of training course curriculum in fancy jelly of junior high school students. 2) to study the achievement of training course curriculum in fancy jelly of junior high school students and 3) to study participants' satisfaction with the training course curriculum in fancy jelly of junior high school students.

This research is research and development. The samples of the study were 27 people in the Chumchon Ban Dontan school Education Service Area Office of Nan 2. The second semester of academic year 2015. It is derived from Purposive selection. The research equipment instruments were requirement questionnaires, assessment as appropriate, ability assessment, and assessment of satisfaction. The data were analyzed using arithmetic mean and standard deviation.

The results were as follows: 1) development of training course curriculum in fancy jelly of junior high school students. data consistency and the suitability of the course high level 2) to study the achievement of training course curriculum in fancy jelly of junior high school students. with mean of 83.89 points and 3) study participants' satisfaction with the training course curriculum in fancy jelly of junior high school students. ranked at the most level.

Keywords: Training course curriculum in fancy jelly of junior high school students / Fancy jelly / Achievement Training

บทนำ

จากที่กระทรวงศึกษาธิการได้เริ่มดำเนินการวางแผนทางการบริหารจัดการเวลาเรียน ตามนโยบาย "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ (Moderate Class More Knowledge)" นั้น ผู้วิจัยจึงได้นำเอาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เหมือนดังที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายให้มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยเน้นคุณธรรมนำความรู้ เพื่อสอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้เกิดความสมดุลและเตรียมพร้อมให้กับนักเรียนต่อการเปลี่ยนแปลงรอบด้านและอย่างรวดเร็ว ทั้งวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม จากสังคมภายนอกได้

จากการศึกษาและการสอบถามข้อมูลทำให้ได้ข้อมูลทราบว่าโรงเรียนชุมชนบ้านคอนตันมีนักเรียนที่มีฐานะยากจนและมีความต้องการฝึกอบรมเพื่อนำไปประกอบอาชีพ ผู้วิจัยจึงมีความ

สนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำวันแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเป็นคู่มือ สำหรับครูถ่ายทอดความรู้ ปลูกฝัง หลักแนวคิดพึ่งตนเอง ให้แก่นักเรียนในการดำเนินชีวิต เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆที่มีอยู่ในท้องถิ่น นำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด มีจิตสำนึก รักสิ่งแวดล้อม รู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง มีอาชีพและฐานะเพียงพอ พึ่งตนเอง สร้างความเข้มแข็ง ให้เศรษฐกิจชุมชน และสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าระดับที่สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพการทำวันแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อหาผลสัมฤทธิ์ของการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการทำวันแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อคู่มือฝึกอบรมการทำวันแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนบ้านคอนตัน อำเภอท่าม่วง จังหวัดน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 27 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาสาระที่ใช้ในการประกอบหลักสูตรฝึกอบรมคือ วิธีการทำวันแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในชั่วโมงการจัดกิจกรรมเรียนรู้ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งใช้แผนการจัดการเรียนรู้ หมวดที่ 4 สร้างเสริมทักษะการทำงาน การดำรงชีพ และทักษะชีวิต ได้แบ่งเนื้อหาสาระเป็น 2 ส่วน คือ ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยมีรายละเอียด ดังนี้คือ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง, สมุนไพรที่ใช้ทำสัสมอาหารในท้องถิ่น, การคิด ราคา ต้นทุน กำไร จำหน่าย และ วิธีการทำวันแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพ

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น คือ หลักสูตรฝึกอบรมการทำวันแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ของการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการทำวันแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อคู่มือฝึกอบรมการทำวันแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

4. ระยะเวลาในการศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 รวมทั้งสิ้น 4 ชั่วโมง

การทบทวนวรรณกรรม

1. เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ความหมายของการฝึกอบรม

ชาญ สวัสดิ์สาลี (2544: 15) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคคล (ผู้ปฏิบัติงานจริง)

พรรณงาม เสาะแสวง (2545: 31) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมว่า หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่จัดขึ้น เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะให้แก่ผู้เข้ารับการอบรม และผู้เข้าอบรมนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อองค์กร

ชูชัย สมितिไกร (2548: 5) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้ว่า การฝึกอบรม (Training) คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Ability) และเจตคติ (Attitude) ของบุคลากรอันจะช่วยปรับปรุงให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

สมคิด บางโม (2544: 14) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นการเพิ่มพูนความสามารถในการทำงานเฉพาะอย่าง โดยมีชุดประสงค์ 4 ประการ เรียกว่า "KUSA" ซึ่งประกอบด้วย เพื่อเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge: K) เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ (Understand: U) เพื่อเพิ่มพูนทักษะ (Skill: S) เพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติ (Attitude: A)

วันทนา เนาว์วัน (2548: 47) กล่าวถึง วัตถุประสงค์การจัดการอบรมสรุปได้ดังนี้ คือเพื่อปรับปรุงระดับความตระหนักรู้ในตนเองของแต่ละบุคคล ตระหนักรู้ในตนเองเพิ่มพูนทักษะการทำงานของแต่ละบุคคล เพื่อเพิ่มพูนแรงใจของแต่ละบุคคล

ประเภทของการฝึกอบรม

จกกลณี ชุตินาเทวินทร์ (2542: 10-11) มีความเห็นว่า ประเภทของการฝึกอบรมสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ การฝึกอบรมก่อนประจำการ การฝึกอบรมระหว่างประจำการ การฝึกอบรมในโครงการ และการฝึกอบรมเพื่อพัฒนา

วันทนา เนาว์วัน (2548: 47) ได้แยกการฝึกอบรมเป็นหลายประเภทตามเกณฑ์ ดังนี้

1. แหล่งของการฝึกอบรม แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การฝึกอบรมภายในองค์กรและการฝึกอบรมภายนอกองค์กร
2. การจัดประสบการณ์ฝึกอบรม แบ่งออกเป็น คือ การฝึกอบรมขณะปฏิบัติงานและการฝึกอบรมนอกงาน
3. ทักษะที่ต้องการฝึกอบรม หมายถึง สิ่งที่ทำให้การฝึกอบรมต้องการเพิ่มพูนหรือ สร้างขึ้นในตัวผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ การฝึกอบรมด้านเทคนิค การฝึกอบรมด้านการจัดการ และการฝึกอบรมทักษะด้านการติดต่อสัมพันธ์
4. ระดับชั้นของบุคคลที่ต้องได้รับการฝึกอบรม แบ่งออกเป็น ระดับพนักงานปฏิบัติการ 2 ระดับหัวหน้างาน ระดับผู้จัดการ และระดับผู้บริหารระดับสูง

เทคนิคและวิธีการฝึกอบรม

พินิจดา วีระชาติ (2543: 85) ได้กล่าวไว้ว่าเทคนิคการฝึกอบรม หมายถึงวิธีการต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเรียนรู้ความเข้าใจมีทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสมหรือเกิดความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปตามวัตถุประสงค์ของฝึกอบรมนั้น

เพ็ชรภรณ์ ปานเพ็ชร (2548: 17) กล่าวถึง วิธีการฝึกอบรมที่นิยมกันมีดังนี้ คือ การบรรยาย (Lecture) การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) บทบาทสมมุติ (Role Play) การศึกษาเป็นรายกรณี (Case Study)

2. เอกสารเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ภพ เลหาไพบูลย์ (2542: 329) ให้ความหมาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้จากที่ไม่เคยกระทำ หรือกระทำได้น้อยก่อนที่จะมีการเรียนการสอน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีการวัดได้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543: 29) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าเป็นคุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคล อันเป็นผลจากการเรียนการสอน หรือมวลประสบการณ์ทั้งปวง ที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในด้านต่างๆ ของสมรรถภาพทางสมอง

อารีย์ คงสวัสดิ์ (2544: 23) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงความสำเร็จ ความสมหวังในการเรียนรู้ รวมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะทางวิชาการของแต่ละบุคคล ประเมินได้จากแบบทดสอบหรืองานที่ได้รับมอบหมาย และผลจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้แยกกลุ่มผู้เรียนที่ถูกประเมินออกเป็นระดับต่าง ๆ เช่น สูง กลาง ต่ำ

Good (1973: 36) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การทำให้สำเร็จมีประสิทธิภาพในด้านการกระทำ ในลักษณะที่กำหนดให้หรือในด้านความรู้ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นหมายถึงการเข้าถึงความรู้พัฒนาทักษะในการเรียน โดยปกติพิจารณาจากคะแนนทดสอบที่กำหนดให้หรือคะแนนที่ได้ จากงานที่ครูมอบหมายให้ทำ หรือทั้งสองอย่าง

ลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดี

บุญชม ศรีสะอาด (2546: 122-123) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดีต้องมีลักษณะสำคัญต่อไปนี้ วัดคุณสมบัติของการสอบ ความตรง (Validity) ความเป็นปรนัย (Objectivity) ความเป็นปรนัยของข้อสอบหมายถึง ความเป็นปรนัยในเรื่องของความ ความเป็นปรนัยในการให้คะแนน ความเป็นปรนัยในด้านภาษา ระดับความยาก (Difficulty index) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination power) ความเที่ยงและความตรงของแบบทดสอบซึ่งเป็นข้อสอบทั้งหมดนั้น

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมนึก กัททิษณี (2544: 63-84) กล่าวว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ มีหลักในการสร้างดังนี้ ไม่ควรสร้างขึ้นเป็นแบบต่อความ เพราะทำให้คำถามไม่กระชับ เน้นเรื่องที่จะถามให้ตรงจุดไม่คลุมเครือ ควรถามในเรื่องที่มีคุณค่ามีประโยชน์ หลีกเลี่ยงคำถามปฏิเสธ ถ้าจำเป็นต้องใช้ให้ชัดเจนได้คำปฏิเสธ อย่าใช้คำฟุ่มเฟือย เขียนตัวเลือกให้เป็นลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือมีทิศทางเดียวกัน ถ้าคำตอบเป็นตัวเลขควรมีการเรียงลำดับ ใช้ตัวเลือกปลายเปิดปลายปิดให้เหมาะสม เช่น ไม่มีคำตอบถูก ผิดทุกข้อ ข้อเดียวต้องมีคำตอบเดียว เขียนตัวเลือกที่ถูกและตัวเลือกที่ผิดตามหลักวิชาเขียนตัวเลือกให้เป็นอิสระจากกัน ควรมีตัวเลือก 4-5 ตัว อย่าเน้นคำตอบ

จากการศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่าต้องกำหนดวัตถุประสงค์ที่ครอบคลุมเนื้อหา คำนึงถึงลักษณะของผู้ตอบอ่านแล้วมีความเข้าใจ ตั้งคำถามที่สามารถวัดพฤติกรรมการเรียนการสอนได้อย่างครอบคลุมและตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

3. เอกสารเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

อานนท์ กระบอโท (2543: 33) ให้ความหมายความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกหรือเจตคติที่ดีต่อการทำงานนั้น เช่น ความรู้สึกรัก ภูมิใจ สุขใจ เต็มใจ และยินดี จะมีผลให้เกิดความพอใจในการทำงาน มีการเสียสละ อุทิศร่างกาย แรงใจ และสติปัญญาให้แก่งานอย่างแท้จริง

วรรณวิมล จงจรวายสกุล (2551: 9) ให้ความหมายความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกที่ดีมีความชอบ พอใจ มีความเต็มใจ มีความสบายใจ ได้รับการยกย่อง ในการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนมีความพอใจในการเรียนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจและมีความสนใจและรู้สึกรักที่จะเรียน

Vroom (1964: 99) กล่าวถึงความพึงพอใจในการทำงานหมายถึง ประสิทธิภาพในการทำงาน หมายถึง ประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคลที่แตกต่างกันตามบทบาทหน้าที่ ถ้ามีทัศนคติที่ดีต่องาน ก็คือความพึงพอใจในการทำงาน และถ้ามีทัศนคติที่ไม่ดีก็คือ ไม่มีความพึงพอใจในการทำงาน

Wallestine (1971: 115) กล่าวว่า ให้ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้ผลสำเร็จ ตามความมุ่งหมาย

Dessler (1983: 320) กล่าวว่า ให้ความพึงพอใจ เป็นระดับความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อความต้องการที่สำคัญของเราได้รับการตอบสนอง

การวัดสภาพความพึงพอใจ

ภณิดา ชัยปัญญา (2541: 38) ได้กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจนั้นสามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้ การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถาม ความพอใจในด้านต่างๆ และการสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดี จะได้ข้อมูลที่เป็นจริง และสุดท้ายการสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจโดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่า จะแสดงออกจากการพูด จากกริยาท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

บุญชม ศรีสะอาด (2545: 64-65) กล่าวว่า การวัดสภาพความพึงพอใจ วัดได้จากการใช้วิธีการให้คะแนนแก่คำพูด หรือข้อความซึ่งแสดงถึงเจตคติที่ดีและไม่ดีต่อสิ่งนั้นๆ แบบที่นิยมใช้กันมาก คือแบบของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีการกำหนดอันดับ 5 อันดับด้วยกัน ในแต่ละข้อความซึ่งแสดง เจตคติ เช่น เจตคติทางบวก คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด คะแนนที่ให้เป็น 5 4 3 2 1 และ ถ้าเป็นเจตคติในเชิงลบจะได้คะแนน

เป็น 1 2 3 4 5 สำหรับข้อความที่แสดงถึงเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้นคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่
 แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คะแนนเจตคติที่ได้ก็คือผลรวมของการแสดงความเห็นทั้งพึง
 พอใจและไม่พึงพอใจในขนาดต่างๆที่เขาเลือก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อังกนา เรืองชัย (2555: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะ
 สั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว โดยมี ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนา
 หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพร เพื่อ เป็นอาชีพเสริมในครอบครัว มีข้อมูลที่
 สอดคล้องกัน และมีความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตรในระดับมาก ศึกษาผลสัมฤทธิ์การ
 ใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็น อาชีพเสริมในครอบครัวมีค่าเฉลี่ย
 เท่ากับ 16.15 คะแนน และ ความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อ หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง
 การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว ค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมาก

ชญา นิน วังตาล (2555: บทคัดย่อ) การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมอาชีพอิสระ เรื่องการ
 ประดิษฐ์ของใช้และของชำร่วยแก่ชุมชนหนองแสง ตำบลวัดเกต อำเภอมืองเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้
 มีผลของการใช้หลักสูตรการฝึกอบรมอาชีพอิสระการประเมินทั้ง 3 ด้านคือ ด้านพุทธิ พินัย ด้าน
 ทักษะพิสัยและด้านจิตพิสัยการฝึกอบรมในครั้งนี้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลการประเมิน ได้ผลการ
 ประเมินอยู่ในระดับดีและดีมากคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 96.87 จึงถือว่าผู้เข้ารับการอบรมทุกคน
 ผ่านการฝึกอบรม และผลการศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมที่มีต่อการ
 ฝึกอบรมและหลักสูตรการฝึกอบรมอาชีพอิสระประกอบด้วย ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม
 ของหลักสูตรนั้นผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเห็นว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด ผลความคิดเห็น
 เกี่ยวกับความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเห็นว่าการจัด
 กิจกรรมการฝึกอบรมมีความเหมาะสมมากที่สุดซึ่ง ความพึงพอใจในการจัดฝึกอบรมและหลักสูตร
 การฝึกอบรมผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมมีความพึงพอใจมากที่สุด

สุพรรณษา ทัดชั่ง (2558: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง
 ข้าวหลามเพื่อสุขภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โดยประสิทธิผลทางการเรียนเฉลี่ย
 โดยรวม ระหว่างก่อนเริ่มเรียน ด้วยหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องข้าวหลามเพื่อสุขภาพ สำหรับนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า ประสิทธิผลทางการเรียนหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงกว่าก่อน
 การใช้หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมีค่าร้อยละจากแบบทดสอบระหว่างเรียน เท่ากับร้อย
 ละ 81.83 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำวุ้นแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนบ้านคอนตัน อำเภอบางขัน จังหวัดน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 การเสนอวิธีการขั้นตอนการวิจัยจึงประกอบด้วย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนชุมชนบ้านคอนตันตำบลศรีภูมิ อำเภอบางขัน จังหวัดน่าน จำนวน 27 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. หลักสูตรฝึกอบรมการทำวุ้นแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการทำวุ้นแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คือ แบบประเมินผลการปฏิบัติงานและผลงานของนักเรียนระหว่างและหลังฝึกอบรมการทำวุ้นแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อหลักสูตรฝึกอบรมการทำวุ้นแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บข้อมูลจากการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมการทำวุ้นแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีดังนี้

1. วางแผนโดยกำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดเตรียมสภาพแวดล้อมบรรยากาศ แหล่งความรู้และสื่อที่จะใช้ในกิจกรรม
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและประเมินผลตามแผนการจัดการเรียนรู้
3. ประเมินความสามารถในการทำวุ้นแพนซี ด้วยแบบประเมินความสามารถ ด้วยเครื่องมือที่สร้างขึ้น
4. นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมการทำวุ้นแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าความเหมาะสมของหลักสูตร โดยแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ หลักสูตรฝึกอบรมซึ่งใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร โดยเป็นสอบถามเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ว่าองค์ประกอบของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใดจากมากที่สุด ถึงน้อยที่สุด

2. หาดัชนีความสอดคล้องของหลักสูตร (Index of Consistency: IOC) เป็นการประเมินความสอดคล้องความเหมาะสมและความสมบูรณ์ของเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ ต้องมีค่าความสอดคล้องเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปจึงกำหนดไว้ในหลักสูตร

ผลการวิจัย

1. หลักสูตรฝึกอบรมอาชีพการทำวันแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความเหมาะสมจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ โดยรวม คิดเป็นร้อยละ 4.23 อยู่ในระดับมาก

2. ผลสัมฤทธิ์ของการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการทำวันแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนรวมของการประเมินปฏิบัติงานระหว่างการฝึกอบรมการทำวันแพนซีของนักเรียน เท่ากับ 1,404 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 86.67 คะแนน และมีความเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D.) เท่ากับ 1.67 คะแนน จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 80 คะแนน ซึ่งถือว่าสูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนดไว้

คะแนนรวมของการประเมินผลงานหลังการฝึกอบรมการทำวันแพนซีของนักเรียน เท่ากับ 906 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 83.89 คะแนน และมีความเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D.) เท่ากับ 1.64 คะแนน จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 80 คะแนน ซึ่งถือว่าสูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการทำวันแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยโดยรวม เท่ากับ 4.83 ซึ่งอยู่ในระดับมากและมีความเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D.) เท่ากับ 0.22 คะแนน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลของการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตรการฝึกอบรม จากผู้เชี่ยวชาญในด้านที่ 1 หลักการและเหตุผลของหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ

4.15 อยู่ในระดับมาก ด้านที่ 2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 4.20 อยู่ในระดับมาก ด้านที่ 3 เนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 4.50 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่ 4 โครงสร้างของหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 4.10 อยู่ในระดับมาก ด้านที่ 5 กิจกรรมการฝึกอบรม มีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 4.10 อยู่ในระดับมาก ด้านที่ 6 สื่อ/วัสดุการประกอบการฝึกอบรม มีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่ 7 การวัดผลประเมินผลหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวม คิดเป็น ร้อยละ 4.20 อยู่ในระดับมาก เมื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตรการฝึกอบรม โดยรวมทั้ง 7 ด้าน มีค่าคะแนนรวมเฉลี่ย 4.32 คะแนน มีความเหมาะสมในระดับมาก

จากผลการนำหลักสูตรการฝึกอบรมการทำวันแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ไปใช้ ผู้วิจัยได้ทำการประเมินการปฏิบัติงานระหว่างการฝึกอบรม พบว่า ผลของการประเมินการปฏิบัติงานระหว่างการทำวันแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนรวมของการประเมินความสามารถในการทำวันแพนซี เท่ากับ 1,404 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 86.67 S.D. = 1.67 คะแนน จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 80 คะแนน ซึ่งถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

จากผลการนำหลักสูตรการฝึกอบรมการทำวันแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ไปใช้ ผู้วิจัยได้ทำการประเมินผลงานหลังการฝึกอบรม การทำวันแพนซีพบว่า ผลของการประเมินผลงานหลังการฝึกอบรม การทำวันแพนซีเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนรวมของการผลงานการทำวันแพนซี 906 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 83.89 S.D. = 1.64 คะแนน จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 80 คะแนน ซึ่งถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

จากผลการนำคู่มือการฝึกอบรมไปใช้ผู้วิจัยได้ทำการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรม พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.83 S.D. = 0.22) เมื่อ พิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า กิจกรรมในคู่มือการฝึกอบรมนี้สามารถนำไปประกอบอาชีพต่อไปได้ นักเรียนใช้หลักสูตรการฝึกอบรม สามารถปฏิบัติได้ทั้งในและนอกชั้นเรียนหลัง การอบรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} = 4.93 S.D. = 0.27) รองลงมา ได้แก่ นักเรียนใช้คู่มือการฝึกอบรม สามารถปฏิบัติได้ทั้งในและ นอกชั้นเรียนและการเรียนด้วยคู่มือการฝึกอบรมทำให้นักเรียนมีเกิดความสนใจแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มากขึ้น (\bar{X} = 4.98 S.D. = 0.32)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรสาระอื่นๆ ให้เป็นหลักสูตรเพิ่มเติมให้กับโรงเรียนให้หลากหลายมากขึ้น
2. ควรมีการเพิ่มเนื้อหาเรื่องการทำนําส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนมีรายได้เพื่อเป็นแนวทางประกอบอาชีพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จงกลณี ชุตินาเทวินทร์. (2542). การฝึกอบรมเชิงพัฒนา. กรุงเทพฯ : พีเอทีฟวิ่ง.
- ชญาสินี ว่างตาล. (2555). การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมอาชีพอิสระ เรื่องการประดิษฐ์ของใช้และของชำร่วยแก่ชุมชนหนองแสง ตำบลวัดเกตุ อำเภอเมืองเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชาญ สวัสดิ์สาลี. (2544). คู่มือ นักฝึกอบรมมืออาชีพ : การจัดทำเนิการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สวัสดิการสำนักงาน ก.พ.
- ชูชัย สมितिไกร. (2544). กลยุทธ์ในการฝึกอบรม. พิมพ์ครั้งที่ 3, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์:กรุงเทพมหานคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.
- (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.
- พินิจดา วีระชาติ. (2543). การฝึกอบรมกับการพัฒนาอาชีพ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- พรรณงาม เสาะแสวง. (2545). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาลังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ชรภรณ์ ปานเพ็ชร. (2548). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ภณิดา ชัยปัญญา. (2541). ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อกิจการไร่นาสวนผสมภายใต้โครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรของจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะเกษตรศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภพ เลหาไพบุลย์. (2542). แนวการสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- วรรณวิมล จงสรวยสกุล. (2551). ความพึงพอใจในการบริการของงานทะเบียนและวัดผล. วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- วันทนา เนาว์วัน. (2548). การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม. คณะวิทยาการจัดการ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สมคิด บางโม. (2544). เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิทย์พัฒน์.
- สมนึก ภัททิยชนี. (2544). การวัดผลการศึกษา. กอปกสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สุพรรณษา ทัดซึ้ง. (2558). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง ข้าวหลามเพื่อสุขภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- อานนท์ กระจบเอกโท. (2543). ความพึงพอใจของนักศึกษาวิชาทหารที่มีต่อการฝึกวิชาทหารในหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร จังหวัดทหารบกสกลนคร. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษา มหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อารีย์ คงสวัสดิ์ดี. (2544). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในการเรียนคณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์กศ.ม. (การวัดผลทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อังคณา เรืองชัย. (2555)การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเพื่อเป็นอาชีพเสริมในครอบครัว. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- Dessler, G. (1983). **Human Behavior : Imposing Performance at Work**. Virginia : Research Publishing Company, Inc.,
- Good, C.V. (1973). **Dictionary of Education**. 3rd ed. New York : McGraw –Hill.
- Vroom, V. H. (1964). **Work and motivation**. New York: John Wiley & Sons.
- Wallerstein, Harvey. (1971). **Dictionary of Psychology** : Maryland : Penguin Book Ine.